

TA'LIM JARAYONLARNI ISHLAB CHIQRISH BILAN INTEGRASIYALASH.

Xoshimova Hilola Xolbayevna

Olmaliq shahar 2-umumiy o'rta ta'lim maktabi psixologi

hoshimovahilola3@gmail.com

Annotatsiya: Ta'lim jarayonlarni ishlab chiqarish bilan integrasiyalash va bu bo'yicha muammolarni bartaraf qilish bo'yicha maqolada mulohaza qilinadi.

Kalit so'zlar: Ta'lim, fan-ta'lim, Xitoy, nazariya, universitet, institutlar.

KIRISH. Hozirgi vaqtda eng dolzarb muamlardan biri bu ilmni ishlab chiqarish bilan uzviy bog'lash hisoblanadi. Dunyoda eng rivojlangan mamlakatlar ichida Xitoy davlatini oladigan bo'lsak bugungi kunda ishlab chiqarish xajmi bilan deyarli butun dunyoni egalladi desak mubolag'a bo'lmaydi. Xitoy tovarlarini yetib bormagan davlatni uchratmaslik qiyin eng asosiysi sanoatni fan bilan uzviy bog'lash orqali dunyodagi eng kuchli ya'ni iqtisodiy barqaror davlatlar kuchli beshtaligida yetakchilik qilmoqda.

ADABIYOTLAR TAHLILI. Ta'limda integratsion yondashuvning zarurati: O'zbekiston Respublikasini rivojlantirish to'g'risidagi Harakatlar strategiyasining "Ijtimoiy sohani rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari" deb nomlangan 4-qismini 4.1. bandida yaqin besh yilda aholini ish bilan bandligi va real daromadlarini izchil oshirish, buning uchun esa "yangi ish o'rinlarini yaratish hamda aholining, eng avvalo, o'rta maxsus va oliy o'quv yurtlari bitiruvchilari bandligini ta'minlash" kabi vazifalar belgilab qo'yilgan edi[1]. Sh.M.Mirziyoyevning "YANGI O'ZBEKISTON STRATEGIYASI" nomli asarida sifatli ta'lim - inson kapitalini rivojlantirishning xal qiluvchi omili to'g'risida gapirib, bunda uzluksiz ta'lim tizimi uchun milliy o'quv dasturini joriy etish, ta'lim sifatini oshirish va raqobatbardosh kadrlar tayyorlash masalalariga alohida e'tibor berib o'tgan[2]. Bu masalalarni bugungi mehnat bozori tamoyillari asosida hal etishda "fan-ta'lim-ishlab chiqarish" innovatsion hamkorligini amalga oshirish muhim masalalardan biri hisoblanadi. Xususan, davlatimiz rahbari Sh.Mirziyoyev raisligida joriy yilning 16 iyun kuni oliy ta'lim tizimidagi ustuvor vazifalarga bag'ishlangan videoselektor yig'ilishida 4 ta ustuvor vazifani ko'rsatib o'tdi: Birinchisi – oliy ta'lim muassasalari boshqaruv kengashlarining rolini oshirish va kafedrlar vakolatlarini kengaytirish[3]. Ikkinchisi – o'quv jarayonini bozor talablariga moslashtirib, ishlab chiqarish bilan uzviyligini ta'minlash va talabaning o'z ustida ishlashi uchun muhit yaratish. Uchinchisi – oliy ta'lim muassasalarining ilmiy salohiyatini oshirish, ilm-fan va innovatsiyani rivojlantirish. To'rtinchisi – professor-o'qituvchilar va talabalar uchun qog'ozbozlikni kamaytirish, sohani raqamlashtirish orqali byurokратиya va korrupsiyani keskin qisqartirish. Bu vazifalarni samarali bajarish uchun oliy ta'lim muassasalariga akademik va tashkiliy-boshqaruv bo'yicha mustaqil qaror qabul qilish vakolati berilishi ta'kidlandi va amalyotga tadbiiq etilmoqda[4].

TAHLIL VA NATIJALAR XXI-asrda ilmiy-tadqiqot institutlari mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini tahlilini yuritgan holatda unga mos ravishdagi nazaryalarni amalyotga joriy etish bilan shug'ulangan. Mutaxassislar tayyorlash bilan shug'ullanadigan universitet va institutlar keng ko'lamli tadqiqotlar bilan shug'ullanmagan. Shuningdek, 21-asr boshlarida ta'lim va tadqiqot bir-biridan ajralib turgan mamlakatlar oliy ta'lim muassalaridan yetishib chiqqan kadrlarining raqobatbardoshligi va innovatsion texnologik ishlanmalarning rivojlanishi bilan bog'liq jiddiy qiyinchiliklarni boshdan kechira boshladilar. Hozirgi vaqtdan ayrim malakatlarda ilm-fan va boshqa ta'lim muassasalar

o'rtasidagi integratsiya jarayonlarini kuchaytirish boshlandi. Innovatsion tipdagi iqtisodiyotni shakllantirish sharoitida ushbu sohadagi vaziyat sezilarli darajada o'zgardi.

XULOSA. Ta'lim jarayonida yangi bilimlarning fanlararo sintez jarayoni juda sekin kechib, ba'zida u bir qancha o'n yilliklarga teng davrni qamrab oladi. Eng asosiysi bolalarni maktab davridan qiziqqan sohalariga yo'naldirib va oliygohlarda buni kuchliroq salohiyatda egallashiga poydevor yaratish zarur.

Adabiyotlar ro'yhati

1. Nazarova G. Xalqaro iqtisodiyot integratsiya –Toshkent: Tafakkur-2010.-B.36.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi PF-4947-son farmoni // Xalq so'zi, 2017 yil 8 fevral.
3. Sh.M.Mirziyoyev "YANGI O'ZBEKISTON STRATEGIYASI". -Toshkent. "O'zbekiston" nashriyoti, 2021. 464 bet.
4. Yo'ldoshev, A. (2022). Uyg'onish davri va uchunchi renessans poydevori: vorisiylik va o'ziga xoslik. Markaziy osiyo uyg'onish davri ilm-fan va madaniyatini tadqiq etishning dolzarb muammolari xalqaro ilmiy anjumani.